

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 2015 r.

**w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej
udzielonej przez radcę prawnego z urzędu**

Na podstawie art. 22³ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 507 i 1064) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

**Przepisy ogólne o opłatach za czynności radcy prawnego ustanowionego z urzędu
w postępowaniach przed organami wymiaru sprawiedliwości**

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe zasady ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, sposób określania tych kosztów oraz wydatków stanowiących podstawę ich ustalania oraz maksymalną wysokość opłat za udzieloną pomoc.

§ 2. Koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa obejmują:

- 1) opłatę ustaloną zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia oraz
- 2) niezbędne, udokumentowane wydatki radcy prawnego.

§ 3. Wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej powinien zawierać oświadczenie, że opłaty nie zostały zapłacone w całości lub w części.

§ 4. 1. Opłatę ustala się w wysokości co najmniej 1/2 opłaty maksymalnej określonej w rozdziałach 2 – 5, przy czym nie może ona przekraczać wartości przedmiotu sprawy.

2. Ustalenie opłaty w wysokości wyższej niż określona w ust. 1, a nieprzekraczającej opłaty maksymalnej następuje z uwzględnieniem stopnia zawikłaności sprawy oraz nakładu pracy radcy prawnego oraz wkładu jego pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy, a w szczególności czasu poświęconego na przygotowanie się do

prowadzenia sprawy, liczby stawiennictw sędzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjętych w sprawie, wartości przedmiotu sprawy, wkładu pracy radcy prawnego i przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie, a także trybu i czasu prowadzenia sprawy, obszerności zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lub biegłych sądowych, dowodu z zeznań świadków, dowodu z dokumentów o znacznym stopniu skomplikowania i obszerności.

3. Opłaty, o których mowa w ust. 1, podwyższa się o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności w przepisach o podatku od towarów i usług, obowiązującą w dniu orzekania o tych opłatach.

4. W razie zmiany w toku postępowania wartości stanowiącej podstawę obliczenia opłaty, bierze się pod uwagę wartość zmienioną, poczynając od następnej instancji.

§ 5. Wysokość opłat w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę opłatę maksymalną w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju.

§ 6. W sprawie cywilnej, w której kosztami procesu został obciążony przeciwnik procesowy strony korzystającej z pomocy udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, koszty, o których mowa w § 2, sąd przyznaje po wykazaniu bezskuteczności ich egzekucji.

§ 7. Za obronę kilku osób lub reprezentowanie kilku osób w postępowaniu karnym lub w postępowaniu o wykroczenia ustala się opłatę od każdej z tych osób.

Rozdział 2

Opłaty maksymalne w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych

§ 8. Opłaty maksymalne wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy:

- 1) do 500 zł - 120 zł;
- 2) powyżej 500 zł do 1.500 zł - 360 zł;
- 3) powyżej 1.500 zł do 5.000 zł - 1.200 zł;
- 4) powyżej 5.000 zł do 10.000 zł - 2.400 zł;
- 5) powyżej 10.000 zł do 50.000 zł - 4.800 zł;

- 6) powyżej 50.000 zł do 200.000 zł - 7.200 zł;
- 7) powyżej 200.000 zł - 14.400 zł.

§ 9. W sprawach rozpoznawanych w postępowaniu upominawczym, nakazowym, elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz europejskim postępowaniu upominawczym opłaty maksymalne wynoszą 75% opłat obliczonych na podstawie § 8. W przypadku skutecznego wniesienia sprzeciwu lub zarzutów opłatę ustala się na zasadach ogólnych.

§ 10. 1. Opłaty maksymalne w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego o:

- 1) rozwód i unieważnienie małżeństwa - 720 zł;
- 2) stwierdzenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa - 480 zł;
- 3) przysposobienie - 360 zł;
- 4) pozbawienie, ograniczenie, zawieszenie lub przywrócenie władzy rodzicielskiej oraz odebranie dziecka - 240 zł;
- 5) ustalenie ojcostwa, zaprzeczenie ojcostwa, ustalenie bezskuteczności uznania dziecka oraz rozwiązywanie przysposobienia - 480 zł;
- 6) ubezwłasnowolnienie - 480 zł;
- 7) uznanie za zmarłego lub stwierdzenie zgonu oraz rozstrzygnięcie co do aktów stanu cywilnego - 360 zł;
- 8) rozstrzygnięcie w istotnych sprawach rodziny lub co do zarządu majątkiem wspólnym - 480 zł;
- 9) ustanowienie rozdzielności majątkowej między małżonkami - 720 zł;
- 10) podział majątku wspólnego między małżonkami - opłatę obliczoną na podstawie § 8 od wartości udziału, a w wypadku zgodnego wniosku małżonków - 50% tej opłaty;
- 11) alimenty, nakazanie wypłacenia wynagrodzenia za pracę do rąk drugiego małżonka - 120 zł, z zastrzeżeniem ust. 4.

2. Opłaty maksymalne, o których mowa w ust. 1 pkt 1, obejmują również wynagrodzenie od roszczeń majątkowych dochodzonych łącznie, z wyjątkiem roszczeń przewidzianych w art. 58 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, od których pobiera się także wynagrodzenie określone w ust. 1.

3. Opłaty maksymalne określone w ust. 1 pkt 5 obejmują w sprawach o ustalenie ojcostwa również roszczenia majątkowe strony powodowej.

4. Opłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 11, ustala się od wartości przedmiotu sprawy, jeżeli obowiązek zwrotu kosztów obciąża osobę zobowiązaną do alimentów lub małżonka, którego wynagrodzenie za pracę ma być wypłacone do rąk drugiego współmałżonka.

§ 11. Opłaty maksymalne wynoszą za prowadzenie spraw z zakresu własności, innych praw rzeczowych i prawa o księgach wieczystych:

- 1) o stwierdzenie zasiedzenia własności nieruchomości - 50% opłaty obliczonej na podstawie § 8;
- 2) o rozgraniczenie - 720 zł;
- 3) dotyczących służebności - 480 zł;
- 4) o naruszenie posiadania - 320 zł;
- 5) o wpis w księdze wieczystej lub złożenie dokumentu do zbioru dokumentów - 240 zł;
- 6) o zniesienie współwłasności - opłatę obliczoną na podstawie § 8 od wartości udziału współwłaściciela zastępowanego przez radcę prawnego, a w wypadku zgodnego wniosku uczestników - 50% tej opłaty;
- 7) związanych z korzystaniem z rzeczy wspólnej lub z zarządaniem rzeczą wspólną - 480 zł;
- 8) o usunięcie niezgodności między treścią wpisu w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym - 50% opłaty obliczonej na podstawie § 8 od wartości prawa dotkniętego niezgodnością.

§ 12. Opłaty maksymalne wynoszą za prowadzenie spraw z zakresu prawa spadkowego:

- 1) o zabezpieczenie spadku, dokonanie spisu inwentarza, odrzucenie spadku, ogłoszenie testamentu i nakazanie jego złożenia, zarządu spadku nieobjętego i wyjawienie przedmiotów spadkowych - 120 zł;
- 2) o stwierdzenie nabycia spadku - 120 zł, a jeżeli przedmiotem postępowania jest również ważność testamentu - 720 zł;
- 3) o dział spadku - opłatę obliczoną na podstawie § 8 od wartości udziału spadkowego uczestnika zastępowanego przez radcę prawnego, a w razie działu na zgodny wniosek uczestników postępowania - 50% tej opłaty.

§ 13. Opłaty maksymalne wynoszą za prowadzenie spraw o:

- 1) opróżnienie lokalu mieszkalnego - 480 zł;
- 2) wydanie nieruchomości rolnej - 720 zł;
- 3) wydanie innej nieruchomości i opróżnienie lokalu użytkowego - opłatę maksymalną obliczoną na podstawie § 8 od wartości sześciomiesięcznego czynszu.

§ 14. 1. Opłaty maksymalne wynoszą w sprawach:

- 1) o uchylenie uchwały organu spółdzielni - 360 zł;
- 2) o ochronę dóbr osobistych i ochronę praw autorskich - 720 zł;
- 3) z zakresu postępowania nieprocesowego w sprawie niewymienionej odrębnie - 240 zł;
- 4) o uchylenie wyroku sądu polubownego - 2.400 zł;
- 5) z zakresu postępowania układowego lub upadłościowego – 3.600 zł;
- 6) o uznanie orzeczenia sądu zagranicznego - 480 zł;
- 7) egzekucyjnych przy egzekucji z nieruchomości - 50% opłaty obliczonej na podstawie § 8, a przy egzekucji innego rodzaju - 25% tej opłaty;
- 8) ze skargi na czynności komornika - 240 zł;
- 9) rejestracji spółki - 2.400 zł, a w przypadku rejestracji spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym - 1.200 zł;
- 10) rejestracji spółdzielni - 2.400 zł;
- 11) innych rejestracji - 1.200 zł;
- 12) zmiany w rejestrze - 720 zł, a w przypadku zmiany w rejestrze przy wykorzystaniu wzorca uchwały udostępnionego w systemie teleinformatycznym - 360 zł;
- 13) o zaopatrzenie tytułu egzekucyjnego w klauzulę wykonalności - 120 zł;
- 14) o zwolnienie spod zajęcia rzeczy i praw zabezpieczonych w postępowaniu karnym u osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa przeciwko mieniu - 120 zł;
- 15) o zwrot korzyści uzyskanych kosztem Skarbu Państwa - 120 zł;
- 16) o ustalenie autorstwa projektu wynalazczego - 960 zł;
- 17) o ustalenie prawa do patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji - 1.200 zł;
- 18) o naruszenie patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji - 1.680 zł;
- 19) o stwierdzenie prawa korzystania z wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego albo prawa używania znaku towarowego lub oznaczenia geograficznego bądź utraty prawa używania oznaczenia geograficznego - 1.440 zł;
- 20) o przeniesienie patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji - 1.680 zł;
- 21) o uchylenie uchwały wspólników bądź akcjonariuszy i o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników bądź akcjonariuszy - 720 zł;
- 22) o wyłączenie wspólnika - 720 zł;
- 23) o rozwiązanie spółki kapitałowej - 720 zł;

- 24) o przyznanie prawa pomocy w postępowaniu prowadzonym w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej - 300 zł;
- 25) o odszkodowanie lub o zadośćuczynienie związane z warunkami wykonywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania - 240 zł.

2. Opłaty maksymalne, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 18, nie obejmują opłat od roszczeń majątkowych dochodzonych łącznie.

§ 15. 1. Opłaty maksymalne wynoszą w sprawach z zakresu prawa pracy o:

- 1) nawiązanie umowy o pracę, uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, przywrócenie do pracy lub ustalenie sposobu ustania stosunku pracy - 360 zł;
- 2) wynagrodzenie za pracę lub odszkodowanie inne niż wymienione w pkt 4 - 75% opłaty maksymalnej obliczonej na podstawie § 8 od wartości wynagrodzenia lub odszkodowania będącego przedmiotem sprawy;
- 3) inne roszczenia niemajątkowe - 120 zł;
- 4) ustalenie wypadku przy pracy, jeżeli nie jest połączone z dochodzeniem odszkodowania lub renty - 240 zł;
- 5) świadczenie odszkodowawcze należne z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej - 50% opłaty maksymalnej obliczonej na podstawie § 8 od wartości odszkodowania będącego przedmiotem sprawy.

2. Opłaty maksymalne wynoszą 360 zł w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego.

§ 16. 1. Opłaty maksymalne wynoszą za prowadzenie sprawy w postępowaniu apelacyjnym:

- 1) przed sądem okręgowym - 50% opłaty maksymalnej, a jeżeli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam radca prawny - 75% opłaty maksymalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 120 zł;
- 2) przed sądem apelacyjnym - 75% opłaty maksymalnej, a jeżeli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam radca prawny - 100% opłaty maksymalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 240 zł.

2. Opłaty maksymalne wynoszą za prowadzenie spraw w postępowaniu zażaleniowym:

- 1) przed sądem okręgowym - 25% opłaty maksymalnej, a jeżeli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam radca prawny - 50% opłaty maksymalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 120 zł;

- 2) przed sądem apelacyjnym lub przed Sądem Najwyższym - 50% opłaty maksymalnej, a jeżeli w poprzedniej instancji sprawy nie prowadził ten sam radca prawny - 75% opłaty maksymalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 240 zł.

3. Opłaty maksymalne wynoszą za prowadzenie spraw z zakresu prawa pracy przed sądem apelacyjnym 100% odpowiednich opłat, o których mowa w § 15.

4. Opłaty maksymalne wynoszą w postępowaniu kasacyjnym:

- 1) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej oraz udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym - 75% opłaty maksymalnej, a jeżeli w drugiej instancji nie prowadził sprawy ten sam radca prawny - 100% opłaty maksymalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 240 zł;
- 2) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej oraz za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej - 50% opłaty maksymalnej, a jeżeli nie prowadził sprawy w drugiej instancji ten sam radca prawny - 75% opłaty maksymalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 240 zł;
- 3) za udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym - 50% opłaty maksymalnej, a jeżeli nie prowadził sprawy w drugiej instancji ten sam radca prawny, nie sporządzał i nie wniósł skargi kasacyjnej - 75% opłaty maksymalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 240 zł.

5. Opłaty maksymalne w postępowaniu w sprawie stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wynoszą:

- 1) za sporządzenie i wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia oraz udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym - 75% opłaty maksymalnej, a jeżeli ten sam radca prawny nie prowadził sprawy przed sądem, od którego prawomocnego orzeczenia wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem - 100% opłaty maksymalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 240 zł;
- 2) za sporządzenie i wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia oraz za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - 50% opłaty maksymalnej, a jeżeli ten sam radca prawny nie prowadził sprawy przed sądem, od którego prawomocnego orzeczenia wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem - 75% opłaty maksymalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 240 zł;
- 3) za udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym - 50% opłaty maksymalnej, a jeżeli ten sam radca prawny nie prowadził sprawy przed sądem, od którego prawomocnego orzeczenia wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem, nie sporządzał i nie

wniósł skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - 75% opłaty maksymalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 240 zł.

6. Opłaty maksymalne wynoszą w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym:

- 1) za sporządzenie i wniesienie skargi konstytucyjnej oraz za stawiennictwo na rozprawie - 480 zł;
- 2) za sporządzenie i wniesienie skargi konstytucyjnej oraz za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia tej skargi - 240 zł.

Rozdział 3

Opłaty maksymalne w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia

§ 17. 1. Opłaty maksymalne wynoszą w sprawie objętej:

- 1) dochodzeniem - 360 zł;
- 2) śledztwem - 600 zł;
- 3) czynnościami wyjaśniającymi w postępowaniu w sprawach o wykroczenia - 180 zł.

2. Opłaty maksymalne za obronę wynoszą:

- 1) przed sądem rejonowym w postępowaniu szczególnym - 720 zł;
- 2) przed sądem rejonowym w postępowaniu w sprawach o wykroczenia - 360 zł;
- 3) przed sądem rejonowym w postępowaniu zwyczajnym lub przed wojskowym sądem garnizonowym - 840 zł;
- 4) przed sądem okręgowym jako drugą instancją lub przed wojskowym sądem okręgowym jako drugą instancją - 840 zł;
- 5) przed sądem okręgowym jako pierwszą instancją lub przed wojskowym sądem okręgowym jako pierwszą instancją oraz przed sądem apelacyjnym - 1.200 zł;
- 6) przed Sądem Najwyższym - 1.200 zł.

3. Opłaty maksymalne wynoszą za sporządzenie i wniesienie kasacji:

- 1) w sprawie, w której w pierwszej instancji orzeczenie wydał sąd rejonowy lub wojskowy sąd garnizonowy - 720 zł;
- 2) w sprawie, w której w pierwszej instancji orzeczenie wydał sąd okręgowy lub wojskowy sąd okręgowy - 1.200 zł.

4. Opłaty maksymalne wynoszą:

- 1) za czynności w sprawie o wznowienie postępowania oraz w sprawie o podjęcie postępowania warunkowo umorzonego - 720 zł;

- 2) za sporządzenie opinii o braku podstaw wniosku o wznowienie postępowania, za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia kasacji oraz braku podstaw do stwierdzenia nieważności orzeczenia w postępowaniu karnym - 720 zł;
- 3) za sporządzenie środka odwoławczego w wypadku, gdy sporządzający nie występuje przed sądem - 720 zł.

5. Opłaty maksymalne wynoszą za obronę w sprawach o wydanie wyroku łącznego - 240 zł.

6. Opłaty maksymalne wynoszą za prowadzenie spraw o odszkodowanie za niesłuszne skazanie lub ukaranie, aresztowanie lub zatrzymanie, w tym spraw wynikających z przepisów o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego - 240 zł.

7. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do opłat maksymalnych za czynności w postępowaniu karnym i odpowiednio w postępowaniu w sprawach o wykroczenia pełnomocnika powoda cywilnego, pełnomocnika pokrzywdzonego, pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego lub oskarżyciela prywatnego.

§ 18. 1. Opłaty maksymalne wynoszą za dokonanie określonej czynności procesowej w toku postępowania sądowego - 25% opłaty maksymalnej przewidzianej za obronę w sprawie, w której ta czynność ma być dokonana.

2. Opłaty maksymalne wynoszą za udział w posiedzeniu sądu dotyczącym przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania oraz rozpoznania zażalenia na zastosowanie lub przedłużenie tego środka zapobiegawczego - 50% opłaty maksymalnej.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do opłat za dokonanie określonej czynności procesowej w toku postępowania sądowego przez pełnomocnika powoda cywilnego, pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego lub oskarżyciela prywatnego.

4. W przypadkach określonych w ust. 1-3 suma opłat za obronę lub reprezentowanie jednej osoby przez tego samego radcę prawnego nie może przekroczyć opłaty maksymalnej.

§ 19. Opłaty maksymalne wynoszą za obronę przed sądem w postępowaniu wykonawczym:

- 1) w sprawie o odroczenie lub przerwę w wykonywaniu kary - 360 zł;
- 2) w sprawie o wykonanie warunkowo zawieszonej kary - 360 zł;
- 3) w sprawie o warunkowe przedterminowe zwolnienie lub odwołanie takiego zwolnienia - 240 zł;

- 4) za czynności związane z wykonywaniem kary ograniczenia wolności oraz wykonywaniem środków zabezpieczających - 240 zł;
- 5) za prowadzenie sprawy o zatarcie skazania lub ukarania - 240 zł;
- 6) za prowadzenie sprawy o ułaskawienie - 480 zł;
- 7) za pozostałe czynności w postępowaniu wykonawczym - 480 zł.

§ 20. W sprawach, w których rozprawa trwa dłużej niż jeden dzień, opłata maksymalna ulega podwyższeniu za każdy następny dzień o 20%.

Rozdział 4

Oplaty maksymalne w innych sprawach

§ 21. 1. Oplaty maksymalne wynoszą w postępowaniu przed sądami administracyjnymi:

- 1) w pierwszej instancji:
 - a) w sprawie, której przedmiotem zaskarżenia jest należność pieniężna – opłatę maksymalną obliczoną na podstawie § 8,
 - b) za sporządzenie skargi i udział w rozprawie w sprawie skargi na decyzję lub postanowienie Urzędu Patentowego - 1.200 zł,
 - c) w innej sprawie - 480 zł;
- 2) w drugiej instancji:
 - a) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej oraz udział w rozprawie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym - 75% opłaty maksymalnej określonej w pkt 1, a jeżeli w drugiej instancji nie prowadził sprawy ten sam radca prawny - 100% tej opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 240 zł,
 - b) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej albo za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej - 50% opłaty maksymalnej określonej w pkt 1, a jeżeli nie prowadził sprawy ten sam radca prawny w drugiej instancji - 75% tej opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 240 zł,
 - c) za udział w rozprawie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym - 50% opłaty maksymalnej określonej w pkt 1, a jeżeli nie prowadził sprawy w drugiej instancji ten sam radca prawny, nie sporządził i nie wniósł kasacji - 75% tej opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 240 zł,
 - d) w postępowaniu zażaleniowym - 240 zł.

2. Oplaty maksymalne wynoszą w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Warszawie - sądem ochrony konkurencji i konsumentów w sprawach:

- 1) z zakresu ochrony konkurencji - 720 zł;
- 2) o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone - 120 zł;
- 3) z zakresu regulacji energetyki, telekomunikacji lub transportu kolejowego - 720 zł.

3. Opłata maksymalna wynosi za prowadzenie sprawy w postępowaniu ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym oraz do przeprowadzenia i zakończenia bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy egzekucyjnej lub innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego - 240 zł.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i przepis końcowy

§ 22. Do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

§ 23. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.¹⁾

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490 oraz z 2015 r. poz. 617 i 1078).

UZASADNIENIE

Aktualnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490 z późn. zm.) realizuje upoważnienia ustawowe zawarte w art. 22³ ust. 2 i art. 22⁵ ust. 2 i 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 507 i 1064). Rozporządzenie to określa:

- 1) opłaty za czynności radców prawnych przed organami wymiaru sprawiedliwości,
- 2) stawki minimalne opłat za czynności radców prawnych,
- 3) szczegółowe zasady ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Odstąpienie od wykonania w jednym rozporządzeniu dwóch delegacji ustawowych jest uzasadnione potrzebą dostosowania uregulowań do zmieniających się uwarunkowań proceduralnych, szczególnie w zakresie ich kontradyktoryjności oraz zagwarantowania odpowiadających realnym warunkom zasad finansowania pomocy prawnej.

Podstawę zasądzenia od strony przegrywającej na rzecz strony wygrywającej opłaty za czynności radcy prawnego stanowią stawki minimalne określone w treści rozporządzenia. Opłata ta nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sporu, które to ograniczenia nie obowiązują w zakresie opłat ustalanych w umowie z klientem. Opłaty za czynności radcowskie zasądzone przez sąd z tytułu zastępstwa prawnego mogą być zatem niższe od wynagrodzenia uzgodnionego w umowie z klientem.

Odmiennie przedstawia się natomiast kwestia wynagrodzenia radcy prawnego za prowadzenie sprawy z urzędu. W takim przypadku koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa obejmują m.in. opłatę w wysokości nie wyższej niż 150% stawki minimalnej, a przepisy rozporządzenia stanowią podstawę określenia przez sąd wysokości opłaty, czyli wynagrodzenia za udzieloną pomoc prawną.

Ten sposób uregulowania omawianych kwestii rodzi w praktyce stosowania przepisów różnej natury wątpliwości interpretacyjne, które nie mogą zostać wyeliminowane bez ingerencji legislacyjnej. Wymienione kwestie dotyczą bowiem dwóch odmiennych

przedmiotów: ustalenia wynagrodzenia za czynności radcy prawnego ustanowionego przez organ państwa do udzielenia pomocy prawnej z urzędu oraz opłaty za czynności radcy prawnego mającej stanowić podstawę do zasądzenia na rzecz strony wygrywającej kosztów postępowania. Ta druga opłata nie stanowi wynagrodzenia radcy prawnego. Jest jedynie ustaloną przez organ orzekający sumą pieniężną należną stronie wygrywającej od strony przegrywającej z tytułu zwrotu kosztów procesu.

Określając opłatę za czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego z urzędu, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy, a także stan sprawy i wkład pracy radcy prawnego w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Wszystkie wymienione kryteria mają charakter ocenny, a ustalenie wysokości wynagrodzenia za prowadzenie sprawy z urzędu następuje w drodze swobodnej decyzji organu procesowego.

Natomiast oceniając wysokość podlegającego zwrotowi wynagrodzenia na podstawie autonomicznie określonych przesłanek i każdorazowo, uwzględniając charakter sprawy, rzeczywisty nakład pracy pełnomocnika i podjęte w sprawie czynności, sąd nie jest związany ustaloną w umowie wysokością wynagrodzenia radcy prawnego za prowadzenie sprawy. Ustalona w taki sposób opłata istotnie może się różnić od rzeczywiście poniesionego przez stronę kosztu profesjonalnego pełnomocnika.

Powyższe przemawia za oddzielnym uregulowaniem przedstawionych kwestii w odrębnych rozporządzeniach.

Projekt niniejszego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu realizuje upoważnienie ustawowe zawarte w art. 22³ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych. Zgodnie z art. 22³ ust. 1 cytowanej ustawy koszty pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu ponosi Skarb Państwa. Ustawa stanowi również, że Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ponoszenia kosztów, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem sposobu ustalania tych kosztów, wydatków stanowiących podstawę ich ustalania oraz maksymalnej wysokości opłat za udzieloną pomoc.

Rozdział 1 rozporządzenia zawiera przepisy ogólne o opłatach za czynności radcy prawnego ustanowionego z urzędu w postępowaniach przed organami wymiaru sprawiedliwości.

W § 1 określony został zakres przedmiotowy projektowanego rozporządzenia.

Projektowany § 2 rozporządzenia definiuje pojęcie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej ponoszonych przez Skarb Państwa. Zgodnie z tą regulacją zalicza się do nich:

- 1) opłatę ustaloną zgodnie z przepisami projektowanego rozporządzenia oraz
- 2) niezbędne, udokumentowane wydatki radcy prawnego.

Zasady określania opłaty w konkretnej sprawie zostały określone w projektowanym § 4 oraz dalszych przepisach szczegółowych.

Projektowany przepis nie ogranicza, ani nie wskazuje żadnego katalogu wydatków, które mogą zostać zaliczone do kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Określa on jednakże, że powinny być one niezbędne z punktu widzenia prawidłowego reprezentowania podmiotu, któremu przyznana została pomoc prawna z urzędu i powinny one zostać udokumentowane przez radcę prawnego. Rozwiązanie to pozostawia organowi prowadzącemu postępowanie ocenę, czy dany wydatek został należycie udokumentowany i czy jest on niezbędny w przedstawionym znaczeniu. Mimo stworzonego luzu decyzyjnego ocena taka, jako ocena swobodna, będzie podlegała kontroli z punktu widzenia zasad wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego. W określonych w ustawach procesowych przypadkach będzie ona mogła również zostać poddana kontroli instancyjnej.

Projektowany § 3 statuuje zasadę, że wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej powinien zawierać oświadczenie, że opłaty nie zostały zapłacone w całości lub w części. Oświadczenie to ma bardzo istotne znaczenie, gdyż niniejsze rozporządzenie ma regulować jedynie zasady ponoszenia kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. W przypadku jej opłacenia zasady zwrotu kosztów powinny odbywać się na odrębnie określonych zasadach.

Przepis § 4 ust. 1 przewiduje, jako zasadę ustalenie opłaty w wysokości co najmniej ½ opłaty maksymalnej określonej w przepisach zawartych w rozdziałach 2 – 5. Zawiera przy tym zastrzeżenie, że ustalona w ten sposób opłata nie może przekraczać wartości przedmiotu sprawy. Jest to wynikiem przyjęcia, że dochodzenie roszczeń w przypadku, gdy koszty tego przewyższają wartość samego roszczenia jest ekonomicznie nieuzasadnione, jak również, że wygórowane koszty mogą ograniczać dostęp do sądu.

Zgodnie z ust. 2 tego przepisu ustalenie opłaty wyższej niż wynikająca z ust. 1, ale nie przekraczającej opłaty maksymalnej może nastąpić w sytuacji, gdy przemawia za tym stopień

zawilości sprawy oraz nakład pracy radcy prawnego oraz wkład jego pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy. Rozwiązanie to nadal pozostawia organom orzekającym możliwość uwzględnienia szczególnych okoliczności, które pojawiając się w danej sprawie zwiększają nakład pracy niezbędnej do prawidłowej realizacji obowiązków profesjonalnego pełnomocnika procesowego. Jest to szczególnie istotne z uwagi na dokonaną na przestrzeni ostatnich lat ewolucję procedur sądowych, zmierzającą do obciążenia stron odpowiedzialnością za wynik procesu. Zwiększająca się kontrydiktoryjność tych postępowań prowadzi do zwiększenia aktywności procesowej stron, a w szczególności reprezentujących je profesjonalnych pełnomocników. Efektem tego jest właśnie zwiększenie nakładu pracy zawodowych pełnomocników w poszczególnych kategoriach spraw.

Z uwagi na fakt, że w cenie usługi należy uwzględnić m.in. podatek od towarów i usług, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż usługi podlega obciążeniu tym podatkiem przepis § 4 ust. 3 przewiduje, że opłaty, o których mowa w ust. 1, podwyższa się o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności w przepisach o podatku od towarów i usług, obowiązującą w dniu orzekania o tych opłatach. (por. art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2014 r. poz. 915).

Kolejny przepis (§ 4 ust. 4) przewiduje zasadę, że w razie zmiany w toku postępowania wartości stanowiącej podstawę obliczenia opłaty, bierze się pod uwagę wartość zmienioną, poczynając od następnej instancji.

Mając na względzie, że określenie kategorii spraw, w których rozporządzenie określa opłaty maksymalne nie ma charakteru zamkniętego, § 5 stanowi, iż wysokość opłat w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę opłatę maksymalną w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju.

Ze względu na obciążającą strony odpowiedzialność za wynik procesu i wiążący się z tym obowiązek zwrotu stronie wygrywającej kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia roszczeń § 6 przewiduje, że w sprawie cywilnej, w której kosztami procesu został obciążony przeciwnik procesowy strony korzystającej z pomocy udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, koszty, o których mowa w § 2, sąd przyznaje po wykazaniu bezskuteczności ich egzekucji.

W § 7 przewidziano, że za obronę kilku osób lub reprezentowanie kilku osób w postępowaniu karnym lub postępowaniu o wykroczenia ustala się opłatę od każdej z tych osób.

W rozdziałach 2 – 4 określono wysokość opłat maksymalnych w poszczególnych rodzajach spraw. Rozdział 2 określa opłaty maksymalne w sprawach cywilnych, ze stosunków pracy i ubezpieczeń społecznych. Mając na uwadze, iż w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu upominawczym, nakazowym, elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz europejskim postępowaniu upominawczym nakład pracy radcy prawnego jest zdecydowanie mniejszy z uwagi na rozpoznawanie ich przez sąd bez wyznaczania rozprawy, § 9 przewiduje, że opłaty maksymalne w tej kategorii wynoszą 75% opłat obliczonych na podstawie § 8. Z kolei rozdział 3 określa opłaty maksymalne w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia. Opłaty w innych sprawach zostały określone w rozdziale 4.

Propozycje poszczególnych opłat maksymalnych zawarte w przedstawionych rozdziałach uwzględniają rodzaj i złożoność spraw, których dotyczą oraz niezbędny nakład pracy radcy prawnego, jak również wychodzą naprzeciw postulatом zgłaszanym przez środowiska prawnicze mającym m.in. na celu dostosowanie opłat z tytułu zastępstwa prawnego do obecnych realiów ekonomicznych. W tym kontekście zauważyć trzeba, że wysokość opłat w zasadniczej kategorii spraw została określona ponad 13 lat temu, z uwzględnieniem ówczesnie obowiązujących realiów, i od tego momentu nie była zmieniana. Trzeba mieć na uwadze, że na przestrzeni obowiązywania tak ustalonych opłat nastąpiła zmiana stosunków społeczno-gospodarczych. W praktyce zauważalny jest przez to wzrost skomplikowania pod względem faktycznym i prawnym spraw w poszczególnych kategoriach. Konieczne zatem stało się dokonanie ponownego oszacowania wymaganego nakładu pracy ze strony radcy prawnego, które uzasadnia proponowane podwyższenie opłat maksymalnych. Należy przy tym mieć na uwadze, że na przestrzeni ostatnich lat wzrósł oczekiwany od radcy prawnego nakład pracy ze względu na wprowadzenie w procedurach sądowych coraz szerszej kontradiktoryjności postępowania. Stąd opłaty maksymalne zostały określone na poziomie 200% dotychczas obowiązujących w poszczególnych rodzajach spraw stawek minimalnych. Konsekwencją tego jest podwyższenie górnego limitu opłaty za udzielenie pomocy prawnej z urzędu o 50% w porównaniu ze stanem dotychczasowym. Koreluje to z uśrednioną wartością odnoszącą się do wzrostu cen towarów i usług oraz

wzrostu średniego wynagrodzenia. W okresie od wejścia w życie obowiązującego rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu do chwili obecnej współczynnik inflacji wyniósł 33%, natomiast średnie miesięczne wynagrodzenie wzrosło o 77,4%.

Rozdział 5 zawiera przepisy przejściowe i przepis końcowy.

Z uwagi na odmienne uregulowanie niniejszej problematyki w porównaniu ze stanem obecnym, przepis § 22 zawiera normę intertemporalną, stanowiącą, iż do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

Przepis § 23 określa, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Zgodnie z wymogiem art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

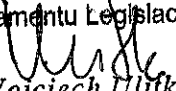
Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 33 ust. 2 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 5 grudnia 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. poz. 979), projekt rozporządzenia został skierowany do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Opracowano pod względem

prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Legislacyjnego

Wojciech Uliński

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

3101 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

<p>Nazwa projektu</p> <p>Projekty Rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości:</p> <p>1) w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu;</p> <p>2) w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</p> <p>Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</p> <p>Podsekretarz Stanu – Monika Zbrojewska</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p> <p>Joanna Hablewska, gł. specjalista ds. legislacji, Joanna.Hablewska@ms.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>19 sierpnia 2015 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>inicjatywa własna MS</p> <p>Nr w wykazie prac</p> <p>204, 206</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW WYKONAWCZYCH

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Ponawianym postulatem środowiska adwokatów i radców prawnych jest podniesienie stawek za usługi pomocy prawnej świadczonej z urzędu tzw. „urzędówki”.

Koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa obejmują opłatę, którą ustala się w oparciu o stawki minimalne określone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości (z 2002 r.). Sąd może zdecydować o zwiększeniu opłaty – lecz nie bardziej niż do 150% tychże stawek minimalnych. W powszechnej opinii, opłaty te nie odpowiadają realiom rynkowym.

Dostępność badań pozwalających ustalić rzeczywiste ceny usług prawnych jest jednak bardzo niska, z uwagi na ochronę tajemnic handlowych (ilustruje to fakt, że spośród 274 kancelarii biorących udział w Rankingu Kancelarii Prawniczych „Rzeczpospolitej” stawki za godzinę pracy prawnika podało tylko 55¹ - wahały się one od 100 do 1 500 zł).

Z uwagi na fakt, że stawki dotyczące adwokatów i radców prawnych, określone w zmienianych rozporządzeniach są identyczne, oraz brak możliwości rozdzielenia kosztów dla SFP na stawki dla adwokatów i radców (a jedynie ich łączny szacunek) – zdecydowano się analizować skutki zmian obu rozporządzeń w jednej OSR.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Wydanie przedmiotowych rozporządzeń (obecnie opłaty za czynności adwokatów/radców oraz koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa są regulowane tymi samymi rozporządzeniami, w proponowanym stanie prawnym opłaty za czynności adwokatów/radców prawnych staną się materią odrębnych rozporządzeń) wprowadzających nowe opłaty **maksymalne**, na podstawie których Skarb Państwa będzie pokrywał koszty nieopłaconej pomocy prawnej „z urzędu”. **Co do zasady, nowe opłaty maksymalne będą o 100 % wyższe niż obecnie określone stawki minimalne.** W świetle faktu, że obecnie górny limit opłaty za udzielenie pomocy prawnej z urzędu to 150% stawki minimalnej, oznacza to **wzrost górnego limitu opłaty za udzielenie pomocy prawnej z urzędu o 50%**. Koreluje to z uśrednioną wartością odnoszącą się do wzrostu cen towarów i usług oraz wzrostu średniego wynagrodzenia od 2002 r. - odpowiednio o 33% i 77,4%.

Ponadto, przepis § 4 ust. 1 przewiduje, jako zasadę ustalenie opłaty w wysokości co najmniej ½ opłaty maksymalnej, zawiera przy tym zastrzeżenie, że ustalona w ten sposób opłata nie może przekraczać wartości przedmiotu sprawy.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Ze względu na szczegółowość projektowanych zmian odstąpiono od analizy prawno-porównawczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Adwokaci i radcowie prawni	13 979 adwokatów i 29 082 radców prawnych wykonujących zawód	Dane MS na 06. 2015 r.	Zmiana zasad ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej „z urzędu” poprzez wprowadzenie opłat maksymalnych (dwukrotnie wyższych niż obecne stawki minimalne) i zasady ustalania

¹ Trudny rynek dla prawników, "Rz" 5 V 2014

			opłaty w wysokości co najmniej ½ opłaty maksymalnej.
--	--	--	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekty zostały przekazane do zaopiniowania Naczelnej Radzie Adwokackiej oraz Krajowej Radzie Radców Prawnych. Naczelna Rada Adwokacka nie przedstawiła stanowiska w wyznaczonym terminie. Krajowa Rada Radców Prawnych przedstawiła opinię, w której zgłosiła uwagi i sugestie do rozwiązań zaproponowanych w projekcie. W ramach opiniowania projekty zostaną również przekazane Krajowej Radzie Sądownictwa, Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego, Prezesowi Trybunału Konstytucyjnego, Prokuratorowi Generalnemu oraz prezesom sądów apelacyjnych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny bieżące.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											Łącznie (0-10)	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Dochody ogółem													
budżet państwa													
-wpływy z tytułu VAT													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
-wydatki na wynagrodzenia dla adwokatów i radców prawnych													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania	Co do zasady, projektowane przepisy - pomimo zmiany mechanizmu ustalania stawek - nie powinny oznaczać wzrostu wydatków SFP. Przepis § 4 ust. 1 przewiduje bowiem, jako zasadę, ustalenie opłaty w wysokości co najmniej ½ opłaty maksymalnej – a więc równej obecnie obowiązującym stawkom minimalnym. Projektowane zmiany mogą jednak w niewielkim stopniu wpłynąć na SFP, gdyż zakładają podwyższenie górnego limitu opłaty za udzielenie pomocy prawnej z urzędu o 50%.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							Łącznie (0-10)
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10		
W ujęciu pieniężnym (w mln zł,	Adwokaci i radcowie prawni								

ceny bieżące.)							
W ujęciu niepieniężnym							
	(dodaj/usuń)						
Niemierzalne	(dodaj/usuń)						
	(dodaj/usuń)						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Źródła danych i założenia jak w pkt. 6						
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu							
☒ nie dotyczy							
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy			
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:			
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.				☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy			
Komentarz:							
9. Wpływ na rynek pracy							
Proponowane zmiany nie wpłyną na rynek pracy.							
10. Wpływ na pozostałe obszary							
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:		☐ demografia ☐ mienie państwowe			☐ informatyzacja ☐ zdrowie		
Omówienie wpływu		Proponowane zmiany nie wpłyną na analizowane obszary.					
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego							
Z dniem wejścia w życie projektowanych przepisów							
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?							
Ewaluacja obejmie porównanie kwot wskazanych w sprawozdawczości budżetowej i przedstawionych szacunków.							
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)							

